

**Advies Flora- en faunawet
Aqualanden te Nieuwediep**

Inhoud:

rapport en bijlagen

BügelHajema
ADVISEURS

Gieten/Assen
projectnummer: 010.00.50.00.00
18 mei 2006

Inhoudsopgave

1	Samenvatting van de conclusies	3
1.1	Gebiedsbescherming	3
1.2	Soortbescherming	3
2	Inleiding	5
2.1	Planbeschrijving	5
2.2	Flora- en faunawet	5
3	Beschrijving van het gebied	9
3.1	Plangebied	9
4	Natuurwaarden	13
4.1	Beschermde gebieden	13
4.2	Soortenonderzoek	13
4.2.1	Vaatplanten	14
4.2.2	Zoogdieren – vleermuizen	15
4.2.3	Zoogdieren – overige	16
4.2.4	Vogels	17
4.2.5	Amfibieën	18
4.2.6	Reptielen	19
4.2.7	Vissen	19
4.2.8	Dagvlinders	19
4.2.9	Libellen	20
4.2.10	Overige ongewervelde soorten	20
5	Conclusie	23
5.1	Gebiedsbescherming	23
5.2	Soortbescherming	23
6	Bronnen	27
6.1	Veldbezoek	27

Bijlagen

Samenvatting van de conclusies

1.1 Gebiedsbescherming

De beschermde gebieden liggen op een voldoende afstand van het plangebied en al gescheiden hiervan door bebouwing en infrastructuur, dat gezien de aard van de ingrepen geen negatieve effecten te verwachten zijn. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. Deze conclusie moet bij de besluitvorming in het kader van de planologische procedure, voor wat betreft de speciale beschermingszones, worden betrokken. Het plan is op dit punt niet in strijd met het POP.

1.2 Soortbescherming

Soortgroep	Verbodsovertreding van beschermde soorten in plangebied	Vervolgstep
Flora	Gewone vogelmelk	Geen, vrijstelling
Vleermuizen	-	
Overige zoogdieren	Aardmuis, gewone bosspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, hermelijn, wezel en ree	Geen, vrijstelling
Vogels*	Enkele broedvogels	Geen, bij werken buiten broedseizoen
Amfibieën	Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	Geen, vrijstelling
Reptielen	-	
Vissen	-	
Dagvlinders	-	
Libellen	-	
Overige soorten	-	

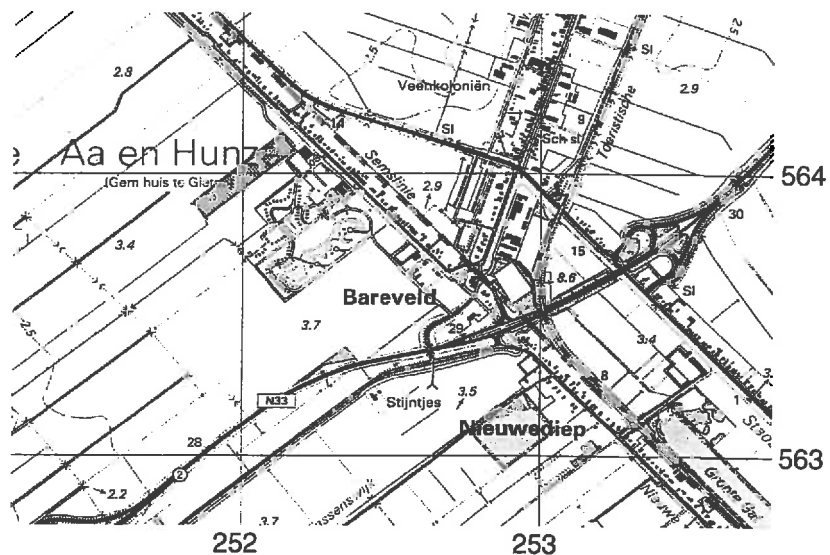
*Vogels

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden, als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of er verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. In dergelijk geval is het mogelijk ontheffing aan te vragen. Men kan ook buiten het broedseizoen (15 maart tot 15 juli) werken of starten voor 15 maart en de werkzaamheden continu laten voortduren waardoor er geen verbodsbepalingen worden overtreden.

2.1 Planbeschrijving

Parc Aqualanda in Nieuwediep heeft uitbreidingsplannen op een nabijliggend perceel, waar nieuwe recreatiewoningen zullen worden gebouwd. Als verplicht onderdeel van de artikel 19 WRO-procedure is het noodzakelijk een onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet uit te voeren naar de aanwezige natuurwaarden in het gebied.

Figuur 1. Plangebied (roze), omliggend gebied en kilometerhokken (grijzen lijnen)

2.2 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

In aanvulling op de artikel 19 WRO-procedure moet voor de uitvoering van alle ruimtelijke plannen worden onderzocht welke natuurwaarden aanwezig zijn en of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. Dit rapport beschrijft de resultaten en conclusies van dit onderzoek voor de bouw van nieuwe recreatiewoningen door Parc Aqualanda. Daarnaast is onderzocht of ontheffingen van de verbodsbepalingen nodig zijn en of deze eventueel zullen worden verleend.

Zorgplicht

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12).

Soortenbescherming

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat, alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel. Deze soorten zijn vermeld op lijsten die zijn gebaseerd op het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

Beschermingsregimes

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in tabellen (zie ook bijlage 9).

1. Algemene soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 1'). Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling voor de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.
2. Overige soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 2'). Voor overige soorten en vogelsoorten geldt eveneens een vrijstelling bij ruimtelijke activiteiten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Zolang er geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten uit tabel 2 ontheffing worden aangevraagd.

	<p>3. Bijlage 1-soorten, AMvB 2004 en bijlage IV-soorten, Habitatrichtlijn (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 3').</p> <p>Voor deze soorten geldt in principe geen vrijstelling. Voor verstoring van deze soorten en van vogels kan slechts onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend.</p>
<p>Habitat</p>	<p>De Flora- en faunawet beschermt individuele exemplaren van een soort en vaste rust- en verblijfplaatsen van diersoorten. Voor een goede instandhouding van een diersoort is echter ook behoud van foerageergebied en migratieroutes nodig. Dat wordt in dit rapport ook meegewogen.</p> <p>Deze aspecten worden in de nieuwe interne handleiding van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook overwogen bij de besluitvorming over ontheffingverlening.</p>
<p>Rode lijst</p>	<p>In dit rapport wordt ook aandacht geschonken aan soorten van de Rode lijst. Hierop staan Nederlandse soorten die bijzondere aandacht nodig hebben. Deze soorten worden bedreigd, zijn zeldzaam of erg kwetsbaar of nemen sterk in aantal af (bijlage 8). De Rode lijsten zijn officieel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004). Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden echter niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen duidelijke juridische status.</p>
<p>Gebiedsbescherming</p>	<p>Naast het soortenbeleid uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn moet op grond van artikel 9 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening ook aandacht worden besteed aan de speciale beschermingszones uit deze regelgeving. Dit is uitgewerkt in het Natura 2000-beleid. In het kader van de Vogelrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen ter bescherming van vogelsoorten vermeld in bijlage I van deze richtlijn, van trekvogels op de Nederlandse Rode lijst en van hun habitatten. Deze aanwijzing is in Nederland nagenoeg voltooid. In het kader van de Habitatrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangemeld bij de Europese Commissie ter bescherming van leefgebieden vermeld in bijlage I en van planten- en diersoorten vermeld in bijlage II van deze richtlijn. Formele aanwijzing zal plaatsvinden in 2006.</p> <p>Per 1 oktober 2005 vallen de speciale beschermingszones en de Natuurmonumenten uit de Natuurbeschermingswet 1967 onder de Natuurbeschermingswet 1998.</p> <p>Dit betekent dat voor ingrepen in of in de omgeving van een dergelijk gebied door middel van een vooroverleg tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer wordt ingeschat of de ingreep negatieve effecten kan</p>

hebben. Als dit het geval is, wordt via een voortoets onderzocht of de ingreep significant negatieve effecten kan hebben. Bij mogelijk significant negatieve effecten moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Als er wel negatieve effecten te verwachten zijn, die echter niet significant zijn, dan moet een verstorings- en verslechteringstoets worden uitgevoerd. Zowel bij significante als bij niet significante effecten moet een Natuurbeschermingswetvergunning bij het bevoegd gezag worden aangevraagd. Dit is bijna altijd het College van Gedeputeerde Staten van de provincie.

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermde gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheersplannen. In het aanwijzingsbesluit van het richtlijngebied, staat vermeld vanwege welke soorten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad. Deze zijn echter ten tijde van het schrijven van dit rapport alleen in concept klaar en nog niet van kracht (concept Natura 2000-doelendocument). Naar verwachting zullen de aanwijzingsbesluiten in het najaar van 2006 definitief worden. Voorlopig wordt er daarom getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten.

De Ecologische Hoofdstructuur uit de Nota Ruimte (en het Structuurschema Groene Ruimte) en POP-Drenthe geniet een vergelijkbare bescherming, maar ingrepen bij deze gebieden zijn niet vergunningsplichtig. De Ecologische Hoofdstructuur mag niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot maatschappelijk belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'niet-tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

3

Beschrijving van het gebied

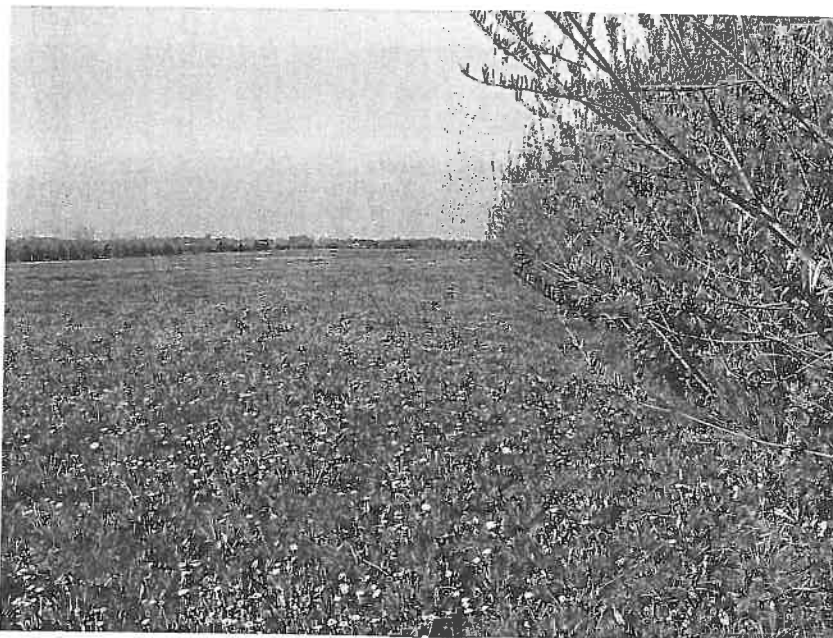
3.1 Plangebied

Historie

Rond 1900 bestond het gebied uit weide met sloten. Het gebied ligt op de rand van het Drentse veengebied. Op het betreffende perceel heeft nog niet eerder bebouwing gestaan.

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een weide met opgaande begroeiing aan de randen en ligt ten zuidwesten van het Nieuwediep. Het perceel ligt langs de Oude Tolweg ten westen van Parc Aqualanda. In het noorden loopt een smalle asfaltweg dwars door het gebied. Aan alle kanten wordt het begrensd door aanplant van jonge bomen. Ten noordwesten hiervan ligt een droge sloot van zo'n 6 m breed. Aan de zuidwest- en zuidoostkant ligt een smalle droge sloot met steile oevers. Aan de noordwest en zuidwestkant wordt het omringd door zeer open agrarisch gebied. Ten noordwesten van het gebied staat een loods.

Aanzicht vanuit het noordoosten.

Aanzicht vanuit het zuidwesten.

Oppedroogde sloot aan noordzijde van het terrein.

Bodem en water

De bodemsamenstelling en grondwaterstand is voor veel plantensoorten een bepalende factor voor het voorkomen in een gebied. Volgens de bodemkaart bestaat de bodem van het plangebied uit Moerige podzolgronden met een veenkoloniaal dek en een moerige tussenlaag.

Het gebied heeft een gemiddeld hoogste grondwaterstand van minder dan 40 cm beneden het maaiveld en een gemiddeld laagste grondwaterstand van meer dan 120 cm beneden het maaiveld.

Plannen

Het gaat om het realiseren van nieuwe recreatiewoningen in het plangebied, als uitbreiding van Parc Aqualanda. De huidige vegetatie zal voor het grootste deel verdwijnen. In het zuidwesten van het gebied komt voor een deel open water, en de huizen zullen omringd worden door openbaar groen.

4.1 Beschermde gebieden

Inventarisatie

Het plangebied grenst niet aan en ligt niet in de directe omgeving van een Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied of Natuurmonument uit de Natuurbeschermingswet. Het meest nabij gelegen beschermd gebied uit de Natuurbeschermingswet is de Drentsche Aa, op ongeveer 10 kilometer. Het dichtstbijzijnde EHS-gebied, de Hunze ligt op ongeveer 2 km.

Effecten

Deze beschermde gebieden liggen op een voldoende afstand van het plangebied en al gescheiden hiervan door bebouwing en infrastructuur, dat gezien de aard van de ingrepen geen negatieve effecten te verwachten zijn. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. De activiteit is daarnaast niet in strijd met het POP.

4.2 Soortenonderzoek

Het plangebied ligt in de kilometerhokken¹ 251-563, 251-564, 252-563 en 252-564 en in uurhok 12-37. Figuur 1 geeft een overzicht van het plangebied en de omliggende kilometerhokken.

Voor dit onderzoek zijn gegevens gebruikt van Het Natuurloket² (d.d. 27 april 2006) en van provincie Drenthe (vaatplanten, dagvlinders, amfibieën en reptielen). Daarnaast zijn per uurhok waarnemingen verzameld uit de soortenatlassen voor zoogdieren, vleermuizen en broedvogels. De verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen zijn afkomstig van soortenkaarten die RAVON op internet heeft gepubliceerd. De gegevens van libellen en dagvlinders zijn bekend per kilometerhok uit de landelijke libellen en vlinderatlas. De gebruikte gegevens zijn opgenomen in de bijlagen.

Gegevens die staan geregistreerd per kilometerhok of per uurhok zijn niet in alle gevallen met voldoende zekerheid tot het te onderzoeken

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

² Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar, die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het Natuurloket bezit zelf geen gegevens. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit en de organisaties binnen de VOFF.

plangebied te herleiden. Hierbij is enige interpretatie op grond van ecologische veldkennis noodzakelijk.

Veldwerk

Het plangebied is begin mei 2006 bezocht om een indruk te krijgen van de gebieden, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie Bronnen 6.1).

Met behulp van de kennis over leefgebieden van soorten, de indruk die van het plangebied is verkregen en de beschikbare gegevens is van alle groepen een compleet beeld ontstaan over het voorkomen van de soorten in het gebied.

4.2.1 Vaatplanten

Gegevens

Volgens Het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken goed onderzocht op het voorkomen van vaatplanten in de periode 1975-2004. Er bevinden zich twee tabel 1- soorten en 2 rode lijst soorten in het gebied. De gegevens zijn niet aangevraagd, aangezien voor tabel 1-soorten een vrijstelling geldt. Tevens is gebruik gemaakt van gegevens van provincie Drenthe. De kilometerhokken zijn goed onderzocht in de periode 1970-1995. De gegevens zijn verzameld tijdens de milieukartering en het floraonderzoek voor de 'Flora van Drenthe'. De gegevens zijn redelijk verouderd, maar geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld voor dit onderzoek.

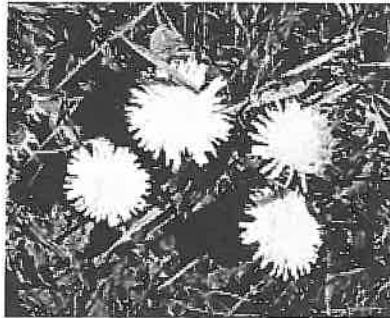
Inventarisatie

Het terrein is begroeid met diverse grassoorten zoals engels raaigras, gestreepte witbol en grote vossenstaart. Tussen het gras bevinden zich diverse ruderaal kruiden zoals paardenbloem, veldzuring, smalle weegbree, akkerdistel, kruipende boterbloem, kleine veldkers en ridderzuring. Aan de randen van het perceel, dicht tegen de jonge boomaanplant aan, staan soorten als fluitenkruid, hondsdrif, zevenblad en smeewortel. Aan de noordwestkant staat ook jonge boomaanplant bestaande uit schietwilg, coniferen, grove den, ruwe berk en gewone els. In de brede droge sloot die hierachter ligt staat grote brandnetel, riet, zevenblad, kleefkruid, pitrus, haagwinde en smal tandzaad. Het staat waarschijnlijk al enige tijd droog. Begroeiing op het perceel wordt meer naar het zuiden toe korter, met minder paardenbloem en meer brandnetel. De jonge boomaanplant aan de zuidoostkant is meer open en bestaat vooral uit witte abeel met veel ondergroei van braam. In de smalle droge sloten aan de zuidwest- en zuidoostkant van het gebied zijn soorten als zilverschoon, duizendblad, vogelmuur en vroegeling te vinden.

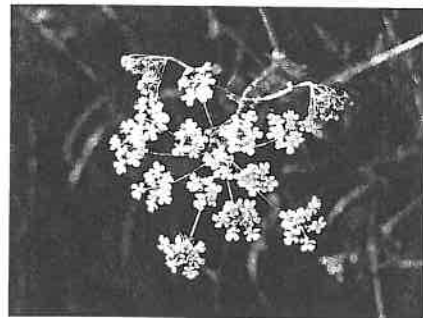
In de kilometerhokken zijn de tabel 1-soorten zwanenbloem en gewone vogelmelk waargenomen (bijlage 1). Zwanenbloem zal niet voorkomen in het plangebied, aangezien dit een soort is die in en aan ondiep zoet water voorkomt, dat niet in het plangebied aanwezig is.

Het terrein zou wel geschikt zijn voor gewone vogelmelk. Ook de rode lijstsoort stijve ogentroost is in de kilometerhokken waargenomen. Deze is echter niet in het terrein te verwachten.

Paardenbloem

Fluitenkruid

Effecten

Mogelijk zal door de geplande werkzaamheden de tabel 1-soort gewone vogelmelk verdwijnen. Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstelling waaraan geen aanvullende eisen zijn gesteld. Door de verstoring wordt het voortbestaan van de genoemde soort niet bedreigd. Door de geplande werkzaamheden gaan er verder geen beschermde soorten verloren.

4.2.2 Zoogdieren – vleermuizen

Gegevens

Volgens Het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken niet onderzocht op het voorkomen van zoogdieren in de periode 1994-2004. De gebruikte gegevens zijn afkomstig uit de landelijke vleermuisatlas. Deze atlas heeft de verspreiding van vleermuissoorten in kaart gebracht op basis van uurhokken uit de periode 1985-1994. Deze gegevens geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld van de voorkomende vleermuizen en het terreingebruik.

Inventarisatie

Uit dit uurhok zijn vijf soorten vleermuizen bekend (bijlage 2), namelijk gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Op het terrein bevinden zich geen gebouwen of oude bomen die als verblijfplaats voor vleermuizen zouden kunnen dienen. Zowel de watervleermuis als de meervleermuis jagen boven open water zoals kanalen en vaarten, en zullen mogelijk boven het Nieuwediep foerageren. Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger kunnen het gebied als jachtterrein gebruiken.

Effecten

De voorkomende soorten zullen niet afhankelijk zijn van het terrein als jachtgebied. Daarnaast zullen soorten als laatvlieger en gewone dwergvleermuis het terrein ook als jachtterrein kunnen blijven

gebruiken als het bebouwd wordt. Er is geen nader onderzoek noodzakelijk.

4.2.3 Zoogdieren – overige

Gegevens

Volgens Het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken niet onderzocht op het voorkomen van zoogdieren in de periode 1994-2004. De gebruikte gegevens zijn afkomstig uit de landelijke zoogdieratlas. Deze atlas heeft de verspreiding van zoogdieren in kaart gebracht op basis van uurhokken uit de periode 1970-1988. Deze gegevens zijn redelijk verouderd. Gezien de aard en omvang van het plangebied geven de gegevens in combinatie met het veldbezoek toch een voldoende beeld voor deze soortgroep.

Inventarisatie

In het betreffende uurhok zijn elf soorten bekend (bijlage 3). Het betreft negen tabel 1-soorten en twee niet beschermde soorten. Er wordt hierin geen onderscheid gemaakt tussen de gewone bosspitsmuis en de tweekleurige bosspitsmuis, die waarschijnlijk wel beiden voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn reeën waargenomen. In het perceel bevonden zich veel ligplekken en sporen van reeën. In het plangebied komt geen water voor, waardoor het voorkomen van aan water gebonden soorten als muskusrat en woelrat in het gebied kan worden uitgesloten. Op het terrein zijn veel molshopen aangetroffen tijdens het veldbezoek. Verder zullen de volgende soorten gebruik maken van het terrein: aardmuis, veldmuis, bosmuis, huisspitsmuis, gewone bosspitsmuis en tweekleurige bosspitsmuis. Tevens zullen hermelijn, wezel en vos mogelijk in het terrein foerageren, waarvan hermelijn en wezel er ook een hol kunnen hebben.

Bosmuis

Mol

Effecten

Bij de werkzaamheden worden vaste verblijfplaatsen vernietigd en mogelijk enkele exemplaren gedood van aardmuis, veldmuis, bosmuis, huisspitsmuis, gewone bosspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, hermelijn, wezel en mol. Al deze soorten staan in tabel 1 van de lijst beschermde soorten. Er hoeft voor genoemde voorkomende soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Door de verstoring wordt het voortbestaan van de genoemde soorten niet

bedreigd. Een aantal van de voorkomende soorten zal ook na het realiseren van de plannen weer in het plangebied voorkomen.

4.2.4 Vogels

Gegevens

Volgens Het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken goed onderzocht op broedvogels in de periode 1993-2004. Gezien de aard en omvang van het terrein en de ingreep zijn deze gegevens niet opgevraagd. Wel zijn de gegevens afkomstig uit de landsdekkende broedvogelatlas gebruikt (1998-2000). Deze gegevens zijn verzameld per uurhok. De gegevens geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld.

Inventarisatie

Uit het uurhok zijn 73 soorten bekend (bijlage 4), waarvan 18 rode lijstsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn houtduif, zwarte kraai, spreeuw, staartmees, fitis, heggenmus, ekster, kneu (rode lijst), geelgors, fazant en buizerd waargenomen, waarvan heggenmus, fitis, kneu en geelgors mogelijk ook broedend. Het merendeel van de rode lijstsoorten zijn weidevogels, waarvoor het gebied te besloten is. Voor de rest van de rode lijstsoorten is het gebied alleen aantrekkelijk voor spotvogel.

Buizerd

Overwinterende vogels

Het plangebied heeft voor overwinterende vogels weinig waarde. Voor overwinterende vogels als ganzen is het gebied te besloten. In de huidige situatie is het plangebied 's winters vooral voor foeragerende zangvogels, die in de jonge boomaanplant vruchten, zaden of insecten eten, interessant.

Effecten

Het plangebied vormt geen essentieel broedgebied voor de voorkomende soorten. Genoemde soorten kunnen genoeg soortgelijk biotoop vinden in de nabije omgeving vinden. Alle vogels zijn in het broedseizoen (15 maart tot 15 juli) beschermd. De werkzaamheden

dienen buiten het broedseizoen te worden begonnen, waarna continu doorgewerkt moeten worden. Dit om verstoring van in het plangebied broedende vogels te voorkomen.

4.2.5 Amfibieën

Gegevens

Volgens Het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken niet onderzocht op het voorkomen van amfibieën in de periode 1990-2004. De gebruikte gegevens zijn afkomstig van de Werkgroep Amfibieën en Reptielen Drenthe (WARD). De waarnemingen zijn op basis van kilometerhokken en betreffen alle sinds 1980 waargenomen soorten. De kilometerhokken zijn onvolledig tot matig onderzocht. Daarnaast zijn gegevens afkomstig van landsdekkende verspreidingskaarten (internet) gebruikt. Op deze kaarten is de verspreiding van amfibieën weergegeven op basis van uurhokken uit de periode 1998-2002 en 2003 en 2004. De gegevens geven in samenhang met het veldbezoek een voldoende beeld voor dit vooronderzoek.

Inventarisatie

In een van de kilometerhokken is groene-kikker-complex waargenomen. Het gaat hierbij waarschijnlijk om bastaardkikker en meerkikker, die zal voorkomen in het Nieuwediep, maar niet in het plangebied zelf. De zwaar beschermde poelkikker is niet te verwachten, aangezien deze de voorkeur heeft voor kleine, vegetatierijke en voedselarme watertjes. In het betreffende uurhok zijn bruine kikker en gewone pad, beide tabel 1-soorten, waargenomen (bijlage 5). Over het algemeen leven amfibieën in de directe aanwezigheid van water, met uitzondering van enkele soorten. Het plangebied is buiten het voortplantingsseizoen geschikt voor bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Deze soorten kunnen zich bevinden in de dichte begroeiing onder de jonge boomaanplant.

Bruine kikker

Gewone pad

Effecten

Wanneer de begroeiing wordt verwijderd, zullen mogelijk enkele rust- en overwinteringsplaatsen van gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander vernietigd worden. Dit bedreigt de soorten echter niet in hun voortbestaan. Alle genoemde voorkomende amfibieën zijn tabel 1-soorten, waarvoor een vrijstelling geldt. Voorkomende soorten

zullen echter ook na het realiseren van de plannen weer in het plangebied voorkomen. Daarnaast zal door het graven van wateren het plangebied mogelijk geschikt worden voor bastaardkikker en meerkikker.

4.2.6 Reptielen

Gegevens Volgens Het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken niet onderzocht op het voorkomen van reptielen in de periode 1990-2004. De gebruikte gegevens zijn afkomstig van landsdekkende verspreidingskaarten (internet). Op deze kaarten is de verspreiding van reptielen weergegeven op basis van uurhokken uit de periode 1998-2002 en 2003 en 2004. Er zijn geen waarnemingen bekend van reptielen in het gebied. Het veldbezoek geeft echter een voldoende beeld voor het plangebied.

Inventarisatie Over het algemeen bestaat het leefgebied van hagedissen en slangen uit ruige vegetatie die voldoende schuilmogelijkheden biedt en tevens voldoende open is om te kunnen zonnen. Geschikte terreinen zijn overgangen tussen bos en heide en oude heidevelden. Het plangebied, bestaande uit grasland liggend in een agrarisch gebied, biedt geen geschikt biotoop voor reptielen.

Effecten Aangezien er geen reptielen voor zullen komen, zijn er geen effecten te verwachten.

4.2.7 Vissen

Inventarisatie In het plangebied komt geen oppervlaktewater voor, waardoor er geen vissen aanwezig kunnen zijn. Er zullen geen effecten op vissoorten optreden.

4.2.8 Dagvlinders

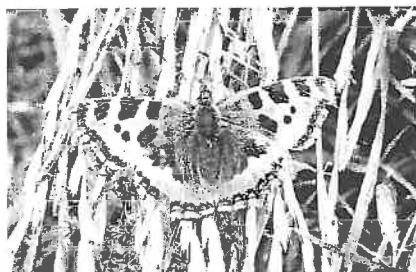
Gegevens Volgens Het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken redelijk onderzocht op het voorkomen van dagvlinders in de periode 1995-2005. Gegevens zijn niet besteld aangezien er geen beschermde soorten voorkomen. De gebruikte gegevens zijn afkomstig van de Vlinderwerkgroep Drenthe. De waarnemingen zijn op basis van kilometerhokken en betreffen alle waargenomen soorten in de periode 1990-2001 met aanvullingen uit 2002. Het gebied is goed onderzocht. In samenhang met het veldbezoek geeft het een voldoende beeld over deze soortgroep.

Inventarisatie In de kilometerhokken zijn veertien soorten waargenomen, waaronder zich geen beschermde soorten of soorten van de rode lijst bevinden (bijlage 6). Deze zijn ook niet in het plangebied met voedselrijk grasland te verwachten. Onder de waargenomen soorten bevinden

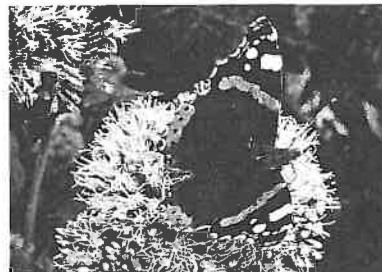
zich algemene dagvlinders zoals atalanta, dagpauwoog en bruin zanddoogje. Tijdens het veldbezoek zijn kleine vos en klein koolwitje waargenomen.

Effecten

Het aanwezige biotoop voor vlinders zal (tijdelijk) verdwijnen. De aanwezige soorten zijn echter algemeen, en kunnen in aangrenzende gebieden geschikt soortgelijk habitat vinden. Het nieuwe openbare groen kan mogelijk ook geschikt zijn voor vlinders.

Kleine vos

Atalanta

4.2.9 Libellen

Gegevens

Volgens Het Natuurloket zijn de betreffende kilometerhokken slecht tot matig onderzocht op het voorkomen van libellen in de periode 1991-2005. Er is gebruik gemaakt van de Verspreidingsatlas Libellen in Drenthe. Deze heeft de verspreiding van libellen in kaart gebracht op basis van kilometerhokken in de periode 1995-2003. Het geeft in samenhang met het veldbezoek een voldoende beeld voor het plangebied.

Inventarisatie

In de kilometerhokken zijn drie soorten bekend (bijlage 7), namelijk bloedrode heidelibel, steenrode heidelibel en zwarte heidelibel. Dit zijn geen beschermde of rode lijstsoorten. In het plangebied worden ook geen beschermde soorten verwacht. Alle libellen zijn voor voortplanting afhankelijk van oppervlaktewater. In het plangebied komt geen oppervlaktewater voor, waardoor er voor geen enkele libellensoort geschikt voortplantingsbiotoop in het gebied aanwezig is.

Effecten

Libellen gebruiken het plangebied niet als voortplantingsgebied, waardoor er alleen een verstoring plaatsvindt van het jachtgebied. Het plangebied vormt geen essentieel jachtgebied voor libellen en in de directe omgeving is voldoende alternatief jachtgebied te vinden. Daarnaast komt er waarschijnlijk een beter biotoop met water voor libellen, als de plannen zijn gerealiseerd.

4.2.10 Overige ongewervelde soorten

De beschermde kevers en mieren zijn niet in het plangebied te verwachten. De beschermde mierensoorten komen voor in zandige

bosgebieden. De oude eikenbomen voor vliegend hert zijn afwezig. Gestreepte waterroofkever is een soort van met name groot water in laagveen en poelen. Voorkomen in het plangebied is niet waarschijnlijk. Brede geelrandwaterroofkever is een soort van grote, permanent stilstaande wateren. Recentelijk is deze soort waargenomen in Drenthe. Juchtleerkever en heldenbok worden binnen Nederland als uitgestorven beschouwd. Ditzelfde geldt waarschijnlijk voor rivierkreeft en Bataafse stroommossel. De wijngaardslak is gebonden aan het voorkomen van mergel.

5.1 Gebiedsbescherming

Speciale beschermingszones, Beschermd Natuurmonumenten en de Ecologische Hoofdstructuur, liggen op een voldoende afstand van het plangebied en al gescheiden hiervan door bebouwing en infrastructuur, dat gezien de aard van de ingrepen geen negatieve effecten te verwachten zijn.

Deze conclusie moet bij de besluitvorming in het kader van de planologische procedure, voor wat betreft de speciale beschermingszones, worden betrokken. Het is eveneens op dit punt niet strijdig met het POP.

5.2 Soortbescherming

Ten aanzien van de soortenbescherming zijn vijf aspecten (van belang in de verdere procedure) in acht genomen:

- nadere inventarisatie;
- niet bedreigde waarden;
- bescherming vogels;
- vrijgestelde soorten;
- ontheffingen.

Nadere inventarisatie

Van alle soortgroepen is een compleet beeld ontstaan. Er is geen nadere inventarisatie noodzakelijk.

Niet bedreigde waarden

Van de volgende soortgroepen worden geen verbodsbepalingen overtreden in het plangebied:

- vleermuizen;
- reptielen;
- vissen;
- dagvlinders;
- libellen;
- overige ongewervelde soorten.

Bescherming vogels

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden, als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of er verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. Er zijn in of in de omgeving van het plangebied geen permanent bewoonde nesten of belangrijke rust- of foerageergebieden van vogels aanwezig. Daarom kan men er in dit plangebied vanuit gaan,

dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden, als er buiten het broedseizoen (15 maart tot 15 juli) wordt gewerkt of als er vóór 15 maart wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Dit is in overeenstemming met de visie van Dienst Landelijk Gebied, de adviserende instantie op gebied van ontheffing Flora- en faunawet. In het plangebied is voor geen enkele soort de goede staat van instandhouding in het geding.

Vrijgestelde soorten

In het plangebied komen enkele beschermde soorten voor in de groepen vaatplanten, amfibieën en zoogdieren, die worden verstoord door de werkzaamheden. Deze staan in tabel A. Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor verstoring van deze soorten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel A. Soorten in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt:

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>

Ontheffingen

Er hoeven geen ontheffingen aangevraagd te worden.

Aanbevelingen

Vleermuizen

Bij de bouw van de recreatiewoningen kan gedacht worden aan "vleermuisvriendelijke" bouw, bijvoorbeeld met een toegankelijke (dubbele) spouw of ruimte onder het dak en de realisering van vorstvrije ruimten in de fundering. Door het plaatsen van nestkasten, vleermuisdakpannen en –stenen kunnen extra zomerverblijfplaatsen gecreëerd worden.

Vogels

De aanwezigheid van vogels kan gestimuleerd worden door het aanbrengen van nestkasten, nesteldakpannen of neststenen in de beoogde nieuwbouw. Dergelijke voorzieningen zou de recreatieve natuurbeleving voor de bewoners van het recreatiepark verder kunnen versterken. Het plaatsen van bloem-, bes- en zaaddragende mantel- en zoomvegetaties, van inlandse soorten is bevordelijk voor de insecten en vogels.

Bevorderen natuurwaarden

De realisatie van de vijver in het zuidoosten van het plangebied biedt mooie biotopen voor amfibieën en libellen en is een duidelijk pluspunt voor de natuurwaarde van het park.

De aanleg van poelen is bevorderlijk voor het voorkomen van velerlei amfibieën. Een aantal randvoorwaarden zijn van belang:

1. oppervlakte tussen de 50 m² en 200 m²;
2. maximum diepte 1.5 m;
3. minimum diepte 's zomers 0.5 m en 's winters 0.8 m -1.20 m.

Kweken van vissen wordt afgeraden in verband met predatie op larven en kikkervisjes. Aanwezigheid van struikgewas (25 à 50 m) is noodzakelijk om voedsel te zoeken en biedt mogelijkheden om te overwinteren.

6.1 Veldbezoek

Het gebied is op 1 mei 2006 door ir. L. van den Bremer en ing. D.J. Venema bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en voorkomen van planten- en diersoorten. Er zijn hierbij plantensoorten genoteerd, maar verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt.

Het was een half bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 12.9°C en een matige zuidoostenwind.

6.2 Media

- www.natuurloket.nl overzicht recente en beschikbare gegevens planten en dieren;
- www.ravon.nl informatie over (verspreiding) van herpetofauna.

6.3 Gegevens

- Provincie Drenthe (2005): gegevens Vegetatieonderzoek cq. Broedvogelonderzoek Milieukartering Drenthe, Productgroep Landelijk gebied: gegevens van
Planten: Werkgroep Florakartering Drenthe (WD) indien van toepassing dient ook naar de Atlas van de Drentse Flora (1999) te worden verwezen
Vlinders: Vlinderwerkgroep Drenthe
Amfibieën en reptielen: Werkgroep Amfibieën en Reptielen Drenthe (WARD).

6.4 Literatuur

- Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad 12 Oost Assen, Wageningen, 1977;
- Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff bv Groningen/Houten 2005;
- Westhoff, dr. V., drs. A.J. den Held, Plantengemeenschappen in Nederland, boek Thieme & cie, Zutphen 1975;
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, Zoogdieren van West-Europa, Stichting Uitgeverij KNNV en Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht 1994;
- Broekhuizen, S. B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 1992;

-
- Limpens, H, K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997;
 - SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002, Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse fauna 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden;
 - SOVON, Atlas van de Nederlandse vogels, SOVON, Arnhem 1987.

Bijlagen

1. Vaatplanten
2. Vleermuizen
3. Overige zoogdieren
4. Broedvogels
5. Amfibieën en reptielen
6. Vlinders
7. Libellen
8. Codes Rode lijst
9. Uitleg Beschermingsregime

Bijlage 1. Vaatplanten in de kilometerhokken 251-563, 251-564, 252-563 en 252-564 in en rond het plangebied (provincie Drenthe)

Nederlandse naam	Waarneming				Rode lijst	Beschermingsregime
	251-563	251-564	252-563	252-564		
Akkerdistel	x	x	x	x		
Akkerhoombloem			x			
Akker-klimopereprijs			x	x		
Akkerkool	x		x	x		
Akkermelkdistel s.l.	x		x	x		
Akkemunt	x	x				
Akkervergeet-mij-nietje	x	x	x	x		
Akkerviooltje	x	x	x			
Amerikaans krenteboompje			x			
Amerikaanse vogelkers		x	x	x		
Appel				x		
Avondkoekoeksbloem	x	x	x	x		
Basterdklaver		x	x			
Beemdlangbloem	x		x			
Beklierd havikskruid		x				
Beklierde duizendknoop	x	x				
Beuk		x				
Biezeknoppen	x		x			
Bijvoet	x	x	x	x		
Blaartrekkende boterbloem	x	x	x	x		
Blauw gliidkruid		x	x			
Boerenwormkruid		x				
Boskruiskruid		x	x	x		
Boswilg	x	x	x			
Braam (G)	x	x	x	x		
Brede stekelvaren		x		x		
Canadese fijnstraal		x	x	x		
Citroengele honingklaver		x	x			
Dagkoekoeksbloem	x	x	x			
Deens lepelblad	x		x			
Drijvend fonteinkruid		x	x	x		
Duinriet	x					
Echte kamille	x	x	x			
Echte koekoeksbloem			x			
Echte valeriaan	x	x	x	x		
Eenstijlige meidoorn		x	x	x		
Egelboterbloem			x			
Engels raaigras	x	x	x	x		
Fijn schapegras	x					
Fioringras	x	x	x	x		
Fluitenkruid	x	x	x	x		
Framboos	x	x	x			
Geelgroene zegge			x			
Geknikte vossenstaart		x	x			
Gekroesd fonteinkruid				x		

Nederlandse naam	Waarneming				Rode lijst	Beschermingsregime
	251-563	251-564	252-563	252-564		
Gekroesde melkdistel	x		x	x		
Gele lis		x	x	x		
Gele plomp			x	x		
Gele waterkers	x	x	x	x		
Geoorde wilg	x	x	x			
Geoorde wilg x Grauwe wilg		x				
Gestreepte witbol	x	x	x	x		
Gewone braam	x					
Gewone en Glanzige hoombloem	x	x	x	x		
Gewone engelwortel	x	x	x	x		
Gewone ereprijs		x	x	x		
Gewone es			x	x		
Gewone esdoorn		x	x	x		
Gewone hennepnetel	x	x	x	x		
Gewone melkdistel		x	x	x		
Gewone paardebloem	x					
Gewone raket	x	x	x	x		
Gewone reigersbek s.l.		x	x	x		
Gewone smeerwortel	x	x	x	x		
Gewone spurrie	x	x	x	x		
Gewone steenraket		x		x		
Gewone veldbies	x		x			
Gewone vlier	x	x	x	x		
Gewone vogelmelk			x			Tabel 1
Gewoon biggekruid	x	x	x	x		
Gewoon duizendblad	x	x	x	x		
Gewoon herderstasje	x	x	x	x		
Gewoon reukgras	x	x	x	x		
Gewoon speenkruid			x	x		
Gewoon struisgras	x	x	x	x		
Gewoon vingerhoedskruid				x		
Glad walstro			x			
Gladde witbol	x	x	x			
Glanshaver		x	x			
Glanzig fonteinkruid				x		
Grasmuur	x	x	x	x		
Grauwe wilg	x	x	x			
Greppelrus	x	x	x	x		
Groot hoefblad			x			
Grote brandnetel	x	x	x	x		
Grote egelskop s.l.	x	x	x			
Grote kattestaart	x		x	x		
Grote lisdodde	x	x	x	x		
Grote vossestaart			x			
Grote waterrepe		x				
Grote waterweegbree	x	x	x	x		
Grote wederik	x	x	x	x		

Nederlandse naam	Waarneming				Rode lijst	Beschermingsregime
	251-563	251-564	252-563	252-564		
Grote weegbree s.l.	x	x	x	x		
Grote windhalm	x	x	x	x		
Haagwinde	x	x	x	x		
Haarfonteinkruid	x	x		x		
Hanepoot		x				
Harig knopkruid	x					
Harig wilgeroosje	x	x	x			
Hazelaar			x			
Hazezegge	x			x		
Heermoes	x	x	x	x		
Hemelsleutel	x	x	x	x		
Hennegras			x			
Hoge cyperzegge		x	x			
Hondsdrif	x	x	x	x		
Hopklaver			x			
Italiaans raaigras		x	x			
Kaal knopkruid		x		x		
Kale jonker	x					
Kalmoes		x	x	x		
Kantig hertshooi	x					
Kantige basterdwederik s.s.	x	x	x	x		
Katwilg		x				
Kikkerbeet			x			
Kleefkruid	x	x	x	x		
Klein hoefblad	x					
Klein kroos	x	x	x	x		
Klein kruiskruid	x	x	x	x		
Klein streepzaad	x	x	x	x		
Klein tasjeskruid			x			
Klein vogelpootje			x			
Kleine brandnetel		x		x		
Kleine egelskop				x		
Kleine klaver	x	x	x	x		
Kleine leeuweklauw		x	x			
Kleine lisdodde		x	x			
Kleine ooievaarsbek		x		x		
Kleine veldkers	x		x	x		
Kleine watereppe		x				
Klimopereprijs	x					
Klit (G)		x	x	x		
Kluwenhoornbloem			x			
Knolrus s.s.	x					
Kraakwilg		x				
Kropaar	x	x	x	x		
Kruipend zenegroen			x			
Kruipende boterbloem	x	x	x	x		
Kruipganzerik	x					

Nederlandse naam	Waarneming				Rode lijst	Beschermingsregime
	251-563	251-564	252-563	252-564		
Kruipwilg	x	x	x			
Kruidistel		x				
Krulzuring	x	x	x			
Kweek	x	x	x	x		
Laurierwilg			x			
Liesgras	x	x	x	x		
Liggend walstro	x					
Liggende vetmuur	x	x	x	x		
Madeliefje		x	x	x		
Mannagras	x		x			
Mannetjesereprijs	x					
Mannetjesvaren		x				
Melganzevoet	x	x	x	x		
Melkeppe	x	x				
Moerasandoorn		x	x			
Moerasdroogbloem	x	x		x		
Moeraskers	x	x	x	x		
Moerasrolklaver	x	x	x	x		
Moerasspirea		x	x	x		
Moerasvergeet-mij-nietje		x		x		
Moeraswederik			x			
Muizeoor	x		x	x		
Muizestaart			x			
Muskuskaasjeskruid		x				
Muurpeper				x		
Oranje havikskruid			x			
Paardebloem (G)	x	x	x	x		
Paarse dovenetel s.s.	x	x	x	x		
Penningkruid	x	x	x	x		
Perzikkruid	x	x	x	x		
Pijlkruid	x		x	x		
Pijpestrootje	x					
Pinksterbloem	x	x	x	x		
Pitrus	x	x	x	x		
Pluimzegge		x				
Populier (G)			x			
Puntkroos	x	x	x			
Rankende helmbloem			x			
Ratelpopulier			x			
Reukeloze kamille	x	x	x			
Ridderzuring	x	x	x	x		
Riet		x	x			
Rietgras	x	x	x	x		
Rietwalstro	x	x	x	x		
Rietzwenkgras		x	x			
Ringelwikke		x	x			
Rode klaver	x	x	x	x		

Nederlandse naam	Waarneming				Rode lijst	Beschermingsregime
	251- 563	251- 564	252- 563	252- 564		
Rode schijnspurrie			x			
Rogge	x					
Rood zwenkgras s.l.	x	x	x	x		
Rood zwenkgras s.s.	x				x	
Ruige zegge		x	x	x		
Ruw beemdgras	x	x	x	x		
Ruwe berk		x	x			
Ruwe smele			x			
Schapegras	x	x	x			
Schapezuring	x	x	x	x		
Schedefonteinkruid		x	x	x		
Schermhavikskruid	x	x	x			
Scherpe boterbloem	x	x	x	x		
Schietwilg		x	x			
Schijfkamille	x	x	x	x		
Sint-Janskruid	x	x	x			
Sleedoorn			x			
Slipbladige ooievaarsbek	x		x			
Smal streepzaad		x				
Smalle stekelvaren		x	x	x		
Smalle waterpest	x					
Smalle weegbree	x	x	x	x		
Smalle wikke s.l.	x					
Smalle wikke s.s.	x	x	x	x		
Snavelzegge			x			
Speerdistel		x	x	x		
Sporkehout		x				
Sterrekroos (G)	x	x	x	x		
Stijf havikskruid	x	x	x	x		
Stijve klaverzuring			x	x		
Stijve ogentroost	x	x			GE	
Straatgras	x	x	x	x		
Struikhei	x					
Timoteegras s.s.	x	x	x			
Tormentil	x					
Trekrus			x			
Valse voszegge			x			
Varkensgras	x	x	x	x		
Veelbloemige veldbies s.l.		x	x			
Veelbloemige veldbies s.s.	x					
Veelkleurig vergeet-mij-nietje			x			
Veelwortelig kroos		x				
Veenpluis	x					
Veenwortel	x	x	x	x		
Veerdelig tandzaad	x	x	x			
Veldbeemdgras	x	x	x	x		
Veldereprijs	x	x	x	x		

Nederlandse naam	Waarneming				Rode lijst	Beschermingsregime
	251- 563	251- 564	252- 563	252- 564		
Veldlathyrus			x			
Veldzuring	x	x	x	x		
Vertakte leeuwetand	x	x	x			
Vlas			x			
Vlasbekje	x	x	x	x		
Voederwikke			x			
Vogelkers			x			
Vogelmuur	x	x	x	x		
Vogelwikke	x	x	x	x		
Vroege haver	x	x	x			
Vroegeling			x	x		
Watermunt		x	x	x		
Watermavel	x		x			
Waterpeper	x	x				
Waterpostelein			x			
Watertorkruid	x		x			
Waterviolier	x					
Waterzuring	x	x	x	x		
Wilde kamperfoelie	x		x			
Wilde lijsterbes	x	x	x			
Wilgeroosje	x	x	x	x		
Witte dovenetel	x	x	x	x		
Witte els			x			
Witte klaver	x	x	x	x		
Witte krodde			x	x		
Witte waterlelie			x			
Wolfsplot		x	x			
Zachte berk		x	x	x		
Zachte dravik s.s.	x	x	x	x		
Zachte ooievaarsbek		x	x	x		
Zandblauwtje	x	x	x			
Zandhoombloem	x	x	x	x		
Zandraket	x	x	x	x		
Zeegroene muur			x			
Zevenblad	x	x	x	x		
Zilverhaver			x			
Zilverschoon	x	x	x	x		
Zoete kers			x			
Zomereik	x	x	x	x		
Zomp- + Moerasvergeet-mij-nietje				x		
Zomprus	x	x	x	x		
Zompzegge	x					
Zwaluwtong	x	x	x	x		
Zwanenbloem		x	x	x		Tabel 1
Zwart tandzaad				x		
Zwarte bes			x			
Zwarte els	x	x	x			

Nederlandse naam	Waarneming				Rode lijst	Beschermingsregime
	251- 563	251- 564	252- 563	252- 564		
Zwarte nachtschade s.l.			x			

Bijlage 2. Vleermuizen in het uurhok 12-37 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Gewone dwergvleermuis	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Laatvlieger	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Meervleermuis	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Ruige dwergvleermuis	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Watervleermuis	x		Tabel 3 (bijlage IV)

Bijlage 3. Zoogdieren in het uurhok 12-37 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Bosmuis	x		Tabel 1
Bosspitsmuis	#		Tabel 1
Bruine rat	x		
Egel	x		Tabel 1
Hermelijn	x		Tabel 1
Mol	x		Tabel 1
Muskusrat	x		
Ree	x		Tabel 1
Veldmuis	#		Tabel 1
Wezel	x		Tabel 1
Woelrat	x		Tabel 1

Bijlage 4. Broedvogels in het uurhok 12-37 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Boomkruiper	m		Tabel 2
Boompieper	w		Tabel 2
Bosrietzanger	w/z		Tabel 2
Braamsluiper	w/z		Tabel 2
Buizerd	z		Tabel 2
Ekster	w/z		Tabel 2
Fazant	w/z		Tabel 2
Fitis	w/z		Tabel 2
Fluiter	m		Tabel 2
Fuut	m		Tabel 2
Gaai	w/z		Tabel 2
Geelgors	w		Tabel 2
Gekraagde Roodstaart	z		Tabel 2
Gele Kwikstaart	w/z	GE	Tabel 2

Nederlands naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Gierzwaluw	m		Tabel 2
Grasmus	w/z		Tabel 2
Graspieper	w/z	GE	Tabel 2
Grauwe Vliegenvanger	w/z	GE	Tabel 2
Groenling	w/z		Tabel 2
Grote Lijster	m		Tabel 2
Grutto	z	GE	Tabel 2
Havik	z		Tabel 2
Heggenmus	w/z		Tabel 2
Holenduif	w/z		Tabel 2
Houtduif	w/z		Tabel 2
Huismus	w/z	GE	Tabel 2
Huiszwaluw	w	GE	Tabel 2
Kauw	w/z		Tabel 2
Kievit	w/z		Tabel 2
Kleine Karekiet	w		Tabel 2
Kneu	w/z	GE	Tabel 2
Knobbelzwaan	z		Tabel 2
Koekoek	w/z	KW	Tabel 2
Koolmees	w/z		Tabel 2
Krakeend	m		Tabel 2
Kuifeend	m		Tabel 2
Kwartel	m		Tabel 2
Meerkoet	w/z		Tabel 2
Merel	w/z		Tabel 2
Paapje	z	BE	Tabel 2
Patrijs	w	KW	Tabel 2
Pimpelmees	w/z		Tabel 2
Ransuil	m	KW	Tabel 2
Rietgors	w/z		Tabel 2
Rietzanger	z		Tabel 2
Ringmus	w/z	GE	Tabel 2
Roodborst	w/z		Tabel 2
Scholekster	w/z		Tabel 2
Slobeend	w	KW	Tabel 2
Soepeend	w/z		
Soeggans	m		
Sperwer	m		Tabel 2
Spotvogel	w/z	GE	Tabel 2
Spreeuw	w/z		Tabel 2
Staatmees	m		Tabel 2
Tjiftjaf	w/z		Tabel 2
Torenavalk	m		Tabel 2
Tuinfluitier	w/z		Tabel 2
Tureluur	w	GE	Tabel 2
Turkse Tortel	w/z		Tabel 2
Veldleeuwerik	w/z	GE	Tabel 2
Vink	w/z		Tabel 2

Nederlandse Naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Waterhoen	w/z		Tabel 2
Wilde Eend	w/z		Tabel 2
Winterkoning	w/z		Tabel 2
Wintertaling	m	KW	Tabel 2
Witte Kwikstaart	w/z		Tabel 2
Wulp	w		Tabel 2
Zanglijster	w/z		Tabel 2
Zomertortel	w	KW	Tabel 2
Zwarte Kraai	w/z		Tabel 2
Zwarte Roodstaart	z		Tabel 2
Zwartkop	w/z		Tabel 2

m = mogelijk

w = waarschijnlijk

z = zeker

Bijlage 5. Amfibieën en reptielen in het uurhok 12-37 in en rond het plangebied (RAVON-site)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	1998-2002	2003-2004		
Bruine kikker	x			Tabel 1
Gewone pad		x		Tabel 1

Bijlage 6. Vlinders in de kilometerhokken 251-563, 251-564, 252-563 en 252-564 in en rond het plangebied (provincie Drenthe)

Nederlandse naam	Waarneming				Rode lijst	Beschermingsregime
	251-563	251-564	252-563	252-564		
Argusvlinder	x					
Atalanta	x					
Bruin zandoogje		x	x	x		
Dagpauwoog			x			
Distelvlinder	x					
Groot koolwitje			x	x		
Icarusblauwtje	x		x			
Klein geaderd witje	x		x			
Klein koolwitje	x		x			
Kleine vos	x	x	x	x		
Kleine vuurvlinder		x	x			
Koevinkje		x	x			
Oranje zandoogje			x			
Zwartsprietdikkopje		x	x			

Bijlage 7. Libellen in de kilometerhokken 251-563, 251-564, 252-563 en 252-564 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming				Rode lijst	Beschermingsregime
	251-563	251-564	252-563	252-564		
Bloedrode heidelibel			x			
Steenrode heidelibel			x			
Zwarte heidelibel			x			

Bijlage 8. Codes Rode lijst.

BE	Bedreigd
EB	Ernstig Bedreigd
GE	Gevoelig
KW	Kwetsbaar
OG	Onvoldoende Gegevens
NB	Niet Beschouwd, standaardlijstsoort
TNB	Thans Niet Bedreigd
UW	Uitgestorven (wereldschaal)
UWW	In het Wild uitgestorven (wereldschaal)
VN	Verdwenen uit Nederland
VN*	Verdwenen uit NL voor 1900
VNW	In het wild verdwenen (NL)

Bijlage 9. Uitleg beschermingsregime

Soorten in tabel 1

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als "Algemene soorten". Ze zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze "Algemene soorten" geldt een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld.

Soorten in tabel 2

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als "Overige soorten". Voor deze "Overige soorten" geldt, in het kader van de Flora- en faunawet, een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring (zie hierna). Zolang er geen gedragscode is opgesteld, moet voor versterking van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffing zal worden verleend als er:

- geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;
- zorgvuldig wordt gehandeld.

Dit houdt in elk geval in dat de werkzaamheden geen wezenlijke invloed hebben op de soort. Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Verder moet voorafgaand aan de werkzaamheden in redelijkheid alles worden verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat dieren worden gedood of verwond en verblijfplaatsen worden beschadigd. Hierdoor ligt het voor de hand dat in ieder geval buiten het broedseizoen zal moeten worden gewerkt.

Soorten in tabel 3

Dit betreft de soorten die worden genoemd in bijlage 1 van de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet of in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ontheffing voor deze soorten wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. Voor verstoring van deze soorten kan slechts ontheffing worden verleend als aan de volgende drie voorwaarden wordt voldaan:

- als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- als er geen alternatief is voor de werkzaamheden;
- als sprake is van een specifiek in de wet of de AMvB genoemde omstandigheid, bijvoorbeeld de bedreiging van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, bestendig gebruik en uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Gedragscodes voor soortenbescherming

Een gedragscode wordt noodzakelijk om van bepaalde vrijstellingen te kunnen gebruikmaken. De code moet door een sector of ondernemer worden opgesteld en worden goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een gedragscode maakt op systematische wijze duidelijk hoe aan de voorwaarden van de vrijstelling kan worden voldaan. Belangrijke elementen hierbij zijn de begrippen "zorgvuldig handelen" en "al het redelijke doen" om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Daarbij moet:

- een inventarisatie worden verricht naar beschermde soorten in het plangebied (door een deskundige);
- een plan van aanpak worden opgesteld voor het voorkomen van verstoring van de beschermde soorten;
- tevens een plan van aanpak worden opgesteld om verblijfplaatsen die voor langere periode worden gebruikt, te beschermen;
- bijzondere aandacht worden besteed aan soorten van de Rode lijst, bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn;

en tot slot:

- mogen er geen werkzaamheden worden uitgevoerd die in strijd zijn met de verbodsbepalingen in de voor soorten meest kwetsbare periode.

Colofon

Opdrachtgever:

Parc Aqualanda
Contactpersoon:
De heer Venema

Fotografie:

BügelHajema Adviseurs

Advies Flora- en faunawet:

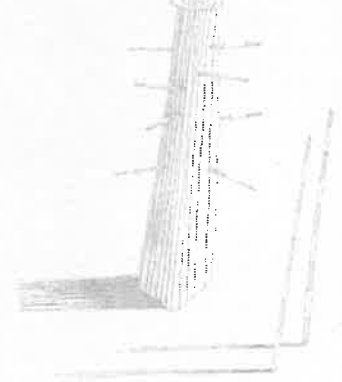
Mevrouw ir. L. van den Bremer,
BügelHajema Adviseurs

Supervisie:

De heer mr. J.E. Oldenziel,
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer:

010.00.50.00.00.00

BügelHajema Adviseurs bv

Bureau voor Ruimtelijke

Ordering en Milieu bnSP

Vaart nz 48-50

Postbus 274

9400 AG Assen

Telefoon (0592) 31 62 06

Telefax (0592) 31 40 35

www.bugelhajema.nl

E-mail: assen@bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,

Leeuwarden en Amersfoort